

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 21/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť Bytového podniku Trebišov, s. r. o., Puškinova 18, Trebišov, a mesta Trebišov, M. R. Štefánika 862/204, Trebišov, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Štefánikova 26, Košice, prostredníctvom ktorej koná jej konateľ a advokát Mgr. Tomáš Horkay, vo veci namietaného porušenia

- základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 160/2013 a jeho uznesením z 28. októbra 2013,

- základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 35/2014 a jeho uznesením z 25. júna 2014

a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Bytového podniku Trebišov, s. r. o., Trebišov, a mesta Trebišov o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2014 doručená sťažnosť Bytového podniku Trebišov, s. r. o., Trebišov, a mesta Trebišov (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 160/2013 a jeho uznesením z 28. októbra 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“), ako aj základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 35/2014 a jeho uznesením z 25. júna 2014 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením krajského súdu bolo vo výrokoch o náhrade trov konania sťažovateľov potvrdené uznesenie Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“ alebo prvostupňový súd“) č. k. 2 Cb 4/2012-148 z 31. mája 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 31. mája 2013“), ktorým súd prvého stupňa rozhodol o zastavení konania vo veci [REDACTED] (ďalej len „žalobca“) proti sťažovateľom o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 300 000 € a o zaplatenie náhrady škody v sume 70 800 € s prísl. a o povinnosti žalobcu nahradiť sťažovateľom trovy konania. Súd prvého stupňa konanie zastavil podľa § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z dôvodu, že žalobca vzal svoju žalobu ešte pred uskutočnením prvého pojednávania späť. Súd prvého stupňa zároveň rozhodol o trovách konania v zmysle § 146 ods. 2 prvej vety OSP tak, že obom sťažovateľom priznal náhradu trov konania, a to trovy právneho zastúpenia v rovnakom rozsahu (1 885,58 €).

Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktorým žiadali zrušiť toto uznesenie z dôvodu, že nedostatočne odôvodneným rozhodnutím odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím odôvodnili v zmysle § 237 písm. f) OSP prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu.

Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľov odmietnuté podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 234b ods. 5 prvou vetou OSP z dôvodu, že podľa názoru najvyššieho súdu neboli naplnené dôvody prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f) OSP, pretože nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu nespadá pod procesnú vadu v zmysle uvedeného ustanovenia. Najvyšší súd sa odvolal na svoje stanovisko obsiahnuté v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/1997 z 28. augusta 1997 (uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. 111/1998), v zmysle ktorého je nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu vadou konania, ktorá zakladá jeho odôvodnenosť v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, nie však jeho prípustnosť v zmysle § 237 písm. f) OSP.

Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na to, že medzi základné znaky právneho štátu podľa čl. 1 ústavy neoddeliteľne patrí princíp právnej istoty; ktorého účasťou je, okrem iných, aj princíp predvídateľnosti práva a naň nadväzujúci princíp predvídateľnosti postupu orgánov verejnej moci v súlade s právom. Ten, kto sa spoľahne na platné právo, nesmie byť v svojom očakávaní sklamaný (obdobne II. ÚS 48/97, I. ÚS 30/99, I. ÚS 87/93).

S princípom právnej istoty je neoddeliteľne spojená predvídateľnosť právneho poriadku a rozpoznateľnosť dôsledkov rozhodnutí na jeho základe vydaných, ktoré by mali byť formálne aj materiálne v zhode so zákonom tak, aby všetky subjekty práva mohli odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov a že ich budú správne vykladať a aplikovať (II. ÚS 48/97).

Sťažovatelia založili prípustnosť i odôvodnenosť nimi podaného dovolania na nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu ako vade v zmysle § 237 písm. f) OSP v spojení s § 241 ods. 2 písm. a) OSP, ktorá je vadou zakladajúcou prípustnosť i dôvodnosť dovolania.

Najvyšší súd podľa sťažovateľov založil svoje rozhodnutie *«na opačnom právnom názore, v zmysle ktorého nedostatočne odôvodnenie rozhodnutia súdu nemožno považovať za dôvod prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 237 písm. f) O. s. p., ale za „len“ vadu v zmysle ust § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p. Odvolal sa v tejto súvislosti na právne závery obsiahnuté v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/5/1997, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 111/1998, ako aj na ustálenú dlhoročnú rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu k tejto otázke (3Cdo/135/2012, 3Cdo/128/2010, 3Cdo/49/2011, 3Cdo/165/2011, 3Cdo/84/2012, 7Cdo/52/2011, 1Cdo/140/2009).»*.

V ďalšej časti sťažovateľa polemizujú najmä s právnym názorom najvyššieho súdu analyzujú otázku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia.

Pokiaľ ide o rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania, tu podľa sťažovateľov absentuje odôvodnenie súdneho rozhodnutia úplne, keď tento len uvádza, že *„náhradu trov odvolacieho konania s ohľadom na jeho výsledok účastníkom konania nepriznal, pričom odvolací súd neuvádza ani zákonné ustanovenie, na základe ktorého tak rozhodol“*.

Takýto mechanický a formalistický prístup odvolacieho súdu, ktorý v napadnutom rozhodnutí vôbec neuviedol dôvody svojho rozhodnutia, viedol podľa názoru sťažovateľov *„k arbitrárnemu a nepreskúmateľnému rozhodnutiu súdu predstavujúcemu zásah do práva sťažovateľov na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru“*.

Právo na priznanie primeranej a právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, vrátane trov právneho zastúpenia, je i súčasťou práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Podľa názoru sťažovateľov arbitrárnym a neodôvodneným rozhodnutím odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania, ktoré sťažovateľom v súvislosti s odvolacím konaním preukázateľne a účelne vznikli, došlo k zásahu do v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu sťažovateľov.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov v 1. a 2. rade na súdnu ochranu v zmysle ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní a právo na rovnosť pred zákonom a súdom v zmysle ust. čl. 12 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, sp. zn. 3Obdo/35/2014, porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 25. júna 2014, sp. zn. 3Obdo/35/2014, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

2. Základné právo sťažovateľov v 1. a 2. rade na súdnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako ja právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách v konaní pred Krajským súdom v Košiciach, sp. zn. 2Cob/160/2013, porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. októbra 2013, č. k. 2Cob/160/2013-211, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Košiciach sú povinné nahradiť sťažovateľom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne trovy konania v sume 501,70 €, ktorú je povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o. ...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 195/04, I. ÚS 11/05).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje najprv za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní obyčajných

zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov.

Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04, II. ÚS 78/05).

Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi označenými základnými právami alebo slobodami a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ich odmietne. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi.

Sťažovatelia sťažnosťou namietajú porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 31. mája 2013 vo výrokoch o náhrade trov konania sťažovateľov, ako aj bolo rozhodnuté o trovách odvolacieho konania, a taktiež uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ktorým

bolo sťažovateľmi podané dovolanie odmietnuté ako také, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa čl. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

2.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom a uznesením krajského súdu

Vo vzťahu k sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 160/2013 a jeho uznesením z 28. októbra 2013, ústavný súd prvom rade skúmal včasnosť tejto časti sťažnosti.

V prípade podania dovolania a súbežne podanej ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí najvyššieho súdu o dovolaní, pričom lehota na podanie takej sťažnosti bude považovaná za zachovanú vo vzťahu k predchádzajúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípade, ak bola podaná v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu (porov. Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika z 12. novembra 2002, sťažnosť č. 46129/99). Tak to bolo aj v danej veci.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj ESĽP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Zásadnou námietkou sťažovateľov je, že krajský súd sa nevysporiadal s ich námietkami a argumentmi, ktoré boli obsahom ich odvolania podaného proti výrokom uznesenia okresného súdu z 31. mája 2013 o náhrade trov konania.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, a preto sa v súlade s § 219 ods. 2 OSP v zásade obmedzil len na skonštatovanie správnosti týchto dôvodov.

Pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie

konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

Ústavný súd nezistil, že by výklad a závery krajského súdu v danej veci boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd zároveň pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inšinciou v systéme všeobecného súdnictva.

Čo sa týka namietaného porušenia základného práva sťažovateľov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do týchto práv sťažovateľov, keďže krajský súd v posudzovanom prípade ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy. Ústavný súd

v tejto súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že sťažovatelia porušenie týchto práv v sťažnosti žiadnym spôsobom neodôvodnili.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným uznesením krajského súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku čoho pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov aj v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, a preto sťažnosť sťažovateľov v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom a uznesením najvyššieho súdu

Sťažovatelia namietajú taktiež porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo ich dovolanie odmietnuté.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že na vytýkanú vadu uznesenia krajského súdu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení by mohol dovolací súd prihliadať len vtedy, ak by bolo dovolanie proti tomuto rozhodnutiu prípustné z iného dôvodu, pretože ide len o tzv. inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ktorá však sama prípustnosť dovolania nezakladá. Keďže prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodiť ani z § 237 OSP a ani z § 239 OSP, dovolanie teda smerovalo proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nebolo prípustné. Najvyšší súd dovolania preto podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243b ods. 5 prvou vetou OSP odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Pokiaľ sťažovatelia na podporu svojich tvrdení uvádzajú, že najvyšší súd sa právnym názorom vyjadreným v napadnutom uznesení odchyľil od iných svojich rozhodnutí, v ktorých naopak založil prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP na nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, táto námietka je vo vzťahu k namietanému porušeniu ich základných práv bez právneho významu.

Ústavný súd konštatuje, že právne názory najvyššieho súdu, ktorým založil prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu, boli predmetom posudzovania aj v inej rozhodovacej činnosti ústavného súdu a ústavný súd sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP. Táto judikatúra je citovaná aj v napadnutom uznesení najvyššieho súdu.

V danej veci podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľov, primerane odôvodnil na strane 7 až 11, jeho rozhodnutie nie je arbitrárne a svojvoľné a odôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP), a je teda ústavne akceptovateľné.

Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu, postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a dôvodov sťažovateľov uvedených v sťažnosti ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu v tomto uznesení sú zlučiteľné s obsahom práva na súdnu a ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd poukazuje na to, že sťažovatelia podali sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, t. j. sťažnosť pre porušenie základných práv alebo slobôd. Ustanovenia čl. 1 a 12 ústavy však majú charakter všeobecných základných (ústavných) princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy, a teda primárne neformulujú základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, a preto ich

porušenie nemožno sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy individuálne (samostatne) namietat'. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov v týchto častiach podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre ich zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa s nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2016